

เทศน์ก่อนเวียนเทียน วันอาสาฬหบูชา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากคต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันอาสาฬหบูชา วันนี้เป็นวันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ธรรมจักรเห็นไหม จักรที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าร้อยคัมมา เวลาเทศน์ออกไป คำเทศน์นี้มันเป็นกิริยา แต่อันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้โคนต้นโพธิ์ต่างหาก อันนั้นคือเนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระคือหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ตรัสรู้ธรรม แล้ววางธรรมไว้ให้พวกเรา นี่พระเมตตาคณ กรุณาคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามหาศาลมาก มหาศาลเพราะอะไร เพราะท่านกว่าจะร้อยคัมมาสิ่งนี้ขึ้นมา แล้วเทศน์ธรรมจักรไว้ให้เราเป็นเครื่องดำเนิน แล้วเรายังเพลินกับโลก เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเตือนสติชาวพุทธนะ “ในโลมตรสันนิบาตทุกที่ ดวงใจทุกดวงใจว่าแหว”

ทำไมเราไม่หาที่พึ่งพาอาศัยกัน? เราหาแต่เรื่องนะ เราเป็นห่วงแต่คนอื่น เราทำสิ่งต่างๆ เพื่อประโยชน์คนอื่นนะ ประโยชน์สังคม ประโยชน์ต่างๆ ไม่เคยเห็นประโยชน์ของตัวเองเลย

ประโยชน์ของตัวเองไง เราว่าเราทำมาหากินนี้เป็นประโยชน์ของตัวเอง จริงหรือ? เราหาเงินมาเพื่อใคร? หาเงินมาเพื่อนะ บังคับเครื่องอาศัยใช้ไม่หมดหรอก แต่หามาเพื่อลูกเพื่อหลานเพื่อพ่อเพื่อแม่ เพื่อปู่ย่าตายาย หามาเพื่อคนอื่นทั้งหมดเลย หามาเพื่อเขานะ แล้วเวลาเป็นเพื่อเราเพื่อเราอยู่ที่ไหน? หามาเลี้ยงชีวิต หามาเพื่อเราหรือ?

เพื่อร่างกาย! เพื่อปากท้องนะ ไม่ใช่เพื่อหัวใจ

ถ้าเพื่อหัวใจคือเรา ถ้ารักเรา ถ้าหาประโยชน์เพื่อเรา ต้องหาธรรมให้หัวใจสิ เช่น วันนี้วันอาสาฬหบูชา เราจะมาเวียนเทียนระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เวลาเราเวียน

เทียนนะ นึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยเป็นแก้วสารพัดนึก สารพัดนึกของเรา เพราะอะไร?

เพราะธรรมะนี่มันเป็นอาหารของใจ ถ้าเรารักตน เราต้องหาอาหารให้กับหัวใจของเรา หัวใจของเราไม่ใช่ร่างกายของเรา เราหาให้แต่ร่างกายของเรา เห็นไหม เครื่องประดับกับร่างกายของเรานี้ เงินทองทั้งนั้นเลย แล้วเวลาอยู่เวลากินก็เรื่องของร่างกายทั้งนั้นเลย นี่รักตนหรือ? ร่างกายเป็นเราหรือ? ร่างกายเป็นเรา เวลาเราตายไป ศพอย่าเอาไปเผาสิ ศพต้องกอดเอาไว้ในบ้านสิ ร่างกายเวลาพอตายปั๊บ ศพต้องเอาไปเผา ศพต้องเอาไปฝังกันทั้งนั้นเลย เห็นไหม เพื่อร่างกายก็เพื่อโลก ไม่ใช่เพื่อธรรม เพื่อธรรมคือหัวใจนะ

ถ้าเพื่อหัวใจ การเวียนเทียนนี้เป็นบุญกุศล ทำบุญกุศล เห็นไหม เราสร้างบุญกุศลของเราขึ้นมาแต่ละชั้นแต่ละตอน สิ่งนี้มันจับมาที่ใจ จับมาที่ใจนะ เป็นอามิส สิ่งที่เราสร้างบุญกุศล เราทำทาน เราสละสิ่งต่างๆ สิ่งนี้มันเป็นการฝึกใจทั้งนั้นนะ มันเป็นการฝึกใจ เป็นการสร้างบารมี เรายังไม่อยากทำกันเลย แล้วเวลามาเวียนเทียน เวียนเทียนนี้ใครมาเวียนเทียน?

ซากศพมาเวียนเทียนไม่ได้นะ คนมีชีวิต คือหัวใจ คือมีความรู้สึก ความคิดมันอยากมา มันอยากหาประโยชน์ใส่ตัวมัน

แต่รัฐบาล รัฐบาลของชาวพุทธพยายามจะกระตุ้นใจ กระตุ้นให้สังคมไทยให้ประชาชนไปเวียนเทียน ไปแสวงหาบุญกุศลเพราะอะไร เพราะมันมีทาน มีศีล คนมีศีลทั้งหมด รัฐบาลไม่ต้องปกครองหรอก ประเทศชาติมันจะร่มเย็น ถ้ามีศีล ๕ นะ คนเราไม่เบียดเบียนกัน ไม่ทำลายกัน ไม่โกหกมดเท็จ ไม่ทำต่างๆ แล้วกฎหมายมีความหมายอะไร

แต่นี่มันผิดกฎหมายเพราะอะไร เพราะมันผิดศีล ถ้ามันผิดศีล เห็นไหม ถึงว่าถ้าพยายามปลูกเร้าให้ชาวพุทธกลับมาหาตัวเอง กลับมาหาเรื่องของบุญกุศลของเรา ถ้ามีบุญกุศล เราอยากหาบุญกุศล หาสมบัติของเรา มันต้องมีภาชนะนะ อาหาร สิ่งใส่อาหารนี้ ภาชนะต้องบริสุทธิ์ ถ้ามีศีล เห็นไหม สมาธิมันจะเกิดได้ง่าย แล้วเกิดสมาธิมันก็เป็นสัมมา ถ้าไม่มีศีล เกิดสมาธิได้ไหม เกิดสมาธิได้มันเป็นมิจฉาสมาธิ เหมือนกับเรามีภาชนะที่มันมีสารพิษ เราไปใส่อาหาร อาหารนั้นก็ เป็นพิษ

นี่มันถึงถ้ามีศีล ถ้าเกิดเป็นสมาธิ สมาธิมันก็จะเปลี่ยนมาเป็นสมาธิมันก็จะย้อนกลับมาเป็นสมบัติของตน แต่ถ้ามันเป็นมิจฉา เห็นใหม่ มันสร้างโทษให้กับตน เพราะอะไร เพราะมันมิจฉา มันก็สร้างมีคุณวิเศษ ไปทำคุณไสย ทำสิ่งต่างๆ ไปทำความแตกแยกให้ครอบครัวของเขา ไปทำโทษให้กับใจของตัวเอง

สมาธิถ้าไม่เป็นสมาธิ มันก็ให้โทษกับตัวเองโดยที่เราไม่รู้ตัวเลย เวลาที่มีสมาธิขึ้นมา มีพลังงานของจิตขึ้นมา ก็เพราะว่าเราเป็นผู้วิเศษ เราก็หลงตัวของเราเอง เห็นใหม่ เราจะไปทำสิ่งต่างๆ นี่ถ้าผิดศีล มันไปทั้งโลกก็เบียดเบียนกัน แม้แต่ตัวเองก็ทำลายจิตของตัวเอง เพราะตัวเองทำให้เป็นมิจฉาสมาธิ มิจฉาสมาธิมันก็ไม่เป็นสมาธิ มันก็ไม่เป็นมรรค มันเป็นเรื่องของกิเลส

สิ่งที่กระทำนี้ รักตนต้องรักอย่างไร เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนสอนอย่างนี้ ถ้าเรารักตนเราเอง เห็นใหม่ เรื่องของโลก การเกิดมานะ กรรมพาเกิด เกิดมาเจอพ่อ เจอแม่ เจอครอบครัวที่เป็นสัมมาทิฐิ พ่อแม่ก็พาไปวัดไปวา พ่อแม่ก็ทำแต่คุณงามความดี ไม่มีเวลาก็สอนให้ลูกเป็นคนดี

เพราะว่าถ้าเป็นชาวพุทธโดยทะเบียนบ้าน ไม่รู้จักไปวัดหรืออก แม้แต่ศีล ๕ เดียวนี้ยังไม่รู้จักกันเลย แล้วบอกว่าภูมิใจมาก ประเทศไทยเป็นเมืองหลวงของศาสนาพุทธ ภูมิใจกันทั้งหมดเลย แต่มันเป็นแต่เรื่องของลลาภยาใจ เป็นเรื่องของวิชาการ แต่ความประพฤติของใจไม่เป็นอย่างนั้น

ถ้าความประพฤติของใจไม่เป็นอย่างนั้น เหมือนกับอาหารนะ ได้มองแต่สำหรับอาหาร แต่ไม่มีใครกินอาหาร เห็นใหม่ หิวโหยกันไปตลอดเวลา แต่ถ้าใครได้ตัดอาหารนั้นใส่ปาก อาหารนั้นทำให้ร่างกายมีกำลัง ทำงานสิ่งใดก็ได้ ถ้าจิตมันมีพลังขึ้นมา จิตที่มีกำลังขึ้นมาใหญ่ สิ่งนี้มันเป็นประโยชน์กับเรา

สิ่งที่เป็นประโยชน์กับเราคือสิ่งที่ทำคุณธรรม ศีลธรรม คุณธรรม แล้วคุณธรรมในหัวใจ วุฒิภาวะของใจจะเจริญ จะมีวุฒิภาวะขึ้นมา คุณติ คุณเวลาครูบาอาจารย์ท่านว่า เห็นใหม่ “แม้แต่เจตนาที่ผิด สิ่งที่เป็นอกุศลเกิดไม่ได้”

สิ่งที่เป็นความคิดเพราะอะไร เพราะมันขัดกับสังขาร ขัดกับหัวใจ ขัดกับความเคยชินของเรา ถ้าเราประพฤติดีอยู่ตลอดเวลา เห็นใหม่ คุณติ เราทำอะไรสิ่งที่ยึดมั่น ถ้าเราทำสิ่งที่ขัดแย้ง

มันจะขัดแย้งกับความเคยชินของเรา นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราประพฤติปฏิบัติ เราฝึกฝนของเรา ความเคยชินของเรามี นี่เป็นการประพฤติปฏิบัติ เป็นความเคยชินนะ

แต่ถ้ามันเป็นธรรม มันไม่ใช่ความเคยชิน มันเป็นความจริงใจ มันเป็นความจริงนะ มันขัดแย้งไม่ได้ ถ้ามันขัดแย้ง มันแสดงตัวออกไปนะ มันขัดแย้งกับตัวมันเองตลอดไป มันเป็นไปได้อย่างไร เหมือนเราเสียบปลั๊กไฟฟ้า มันเสียบผิดปลั๊ก เสียบปลั๊ก ๒ ตา ๓ ตา มันเสียบคนละปลั๊ก มันเข้ากันไม่ได้หรอก

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อจิตที่มันเป็นสมุจเฉทปหานไปแล้ว มันจะออกมาเป็นสภาวะแบบนั้นไม่ได้หรอก สิ่งที่เป็นไม่ได้ แม้แต่อกุศลของในหัวใจมันก็ไม่มี มโนกรรมไม่มี แล้วมันจะเป็นความผิดไปได้อย่างไร มันเป็นความผิดไปไม่ได้หรอก สิ่งที่เป็นความผิดไม่ได้มันอยู่ที่ไหน?

แต่ขณะที่เราเป็นกิเลสในหัวใจ มันเป็นสิ่งที่เป็นทุกข้อยู่นี้ มันชอบ มันเหมือนไฟฟ้า มันเผาไปทั้งหมดเลย ไม่ใช่ปลั๊กไฟ ปลั๊กไฟมันเสียบของมันแล้วแต่ตรงกับปลั๊กของมัน มันจะเข้า แต่ถ้าไฟปามันเผาทำลายหมด

กิเลสมันเป็น ไฟป่า มันเผาทำลายตัวเราเอง แล้วก็ยังหยิ่งกันว่าตัวเรานี่เป็นคนผู้มีปัญญา เราเป็นคนทีฉลาด เราเป็นคนที่เอาตัวรอดได้ไง เอาตัวรอดได้...ไม่รอดเลย แต่ถ้าไม่เอาตัวรอดนะ อยู่ในกฎในศีลในธรรม มันจะเอาตัวรอดได้ เพราะอะไร?

เพราะคนเราเกิดมานะ ทุกคนนะเกิดมาชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด ทุกคนต้องตาย วิกฤตขนาดไหนมันจะมากกว่าความตายละ วิกฤตขนาดไหนมันไม่เกินความตายไปหรอก ทีนี้มันเจอวิกฤตขนาดไหน ถ้าเราสู้ไป มันไม่มีอะไรจะทำให้เราทำความผิดพลาดไปได้เลย เราจะอยู่ในกฎในศีลในธรรมของเรา เราจะไม่มีอมผิดพลาดออกไป วิกฤตขนาดไหนมันก็แค่ความตาย

แล้วมันตายจริงหรือเปล่าละ? ไม่ตาย ไม่ตายเพราะอะไร? สิ่งที่เกิดวิกฤตมันเป็นกิเลส มันสร้างภาพ จริงๆ อะไรมันจะตาย วิกฤตต่างๆ มันเป็นความคาดหมาย มันสิ่งที่คำนวณเกินกว่าเหตุ สิ่งที่เราไปวิตกวิจารณ์ นี่มันเป็นเรื่องของกิเลสนะ

นี่เราว่ารักตน จริงหรือเปล่า? ถ้ารักตน เราต้องทำเพื่อตน เช่น ทำบุญกุศล สละออกไป หลุดจากมือไป แล้วเราได้อะไรขึ้นมา? เราได้ความสุข เราได้ความพอใจ ถ้าเรามีโอกาสสละ ถ้าเราไม่มีโอกาสสละ เห็นไหม

นี่เวลาที่เราเป็นชาวพุทธ พระนี่เป็นผู้ที่ได้ สอนให้ทำบุญกุศล พระเป็นคนรับหมดเลย แล้วเวลาในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม

ให้ทานร้อยหนพันหน ไม่เท่ากับรักษาศีลอุโบสถหนหนึ่ง

รักษาศีลอุโบสถร้อยหนพันหน ไม่เท่ากับทำสมาธิเกิดขึ้นหนหนึ่ง

ทำทานร้อยหนพันหนนะ แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติ ทำไมเราไม่นั่งสมาธิกัน? เราแต่นั่งสมาธินะ ก่อนนอนนี่เรานั่งสมาธิ ทำทานร้อยหนพันหนนะ ไม่เท่ากับจิตสงบหนหนึ่ง แล้วมันเกี่ยวอะไรกับวัตถุละ ไม่เกี่ยวอะไรกับวัตถุเลย แต่กิเลสมันโต้แย้ง เห็นไหม เราเป็นคนทุกคน เชิญใจ เราไม่มีโอกาสทำบุญ เราไม่มี.. ไม่มีโอกาส

ทั้งๆ ที่เกิดมามีชีวิต มีลมหายใจ ถ้าลมหายใจเข้าลมหายใจออกยังอยู่ ชีวิตนี้มีโอกาส ทำไมมันไม่ทำ? นี่มันหลอกตัวเองไง มันทำให้ตัวเองเสียเปล่า นี่ไฟปามันเผาตัวเองอย่างนี้ เห็นไหม นี่ถึงบอกไม่รักตัวเองเลย

เราแสวงหาโลกนะ ไซ้...คนเราเกิดมาต้องมีที่ยืนในสังคม เราอยู่กับสังคมของเขา เกิดมา มีกรรมดีนะ จะทำอะไรก็ประสบความสำเร็จ โอกาสมันจะให้มาตลอดเวลา คนที่สร้างบุญกุศลมา ถ้าเราสร้างบาปอกุศลมา มันก็ลุ่มๆ ดอนๆ ชีวิตมีอย่างนี้ ไม่ต้องไปตื่นตื่นตกใจอย่างนี้ ถ้ามันดีกว่านี้ ชีวิตเราก็คือดีกว่านี้ไปแล้ว ชีวิตเราก็ออย่างนี้ ถ้าอย่างนี้แล้ว สิ่งในโลกเราก็ออยู่กับโลกเขาไป

เราเป็นชาวพุทธ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้เชื่อกรรม กรรมดีกรรมชั่วไง ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ถ้าทำดีแล้วไม่ได้ดี หรือว่าทำชั่วแล้วได้ดี สิ่งที่เราไปมองกัน โลกกว่าทำชั่วแล้วได้ดี ไม่จริงหรอก! ทำความชั่ว สิ่งต่างๆ ที่เขาทำมา เขาไม่ทุกข์ใจหรือ เขาทุกข์ใจนะ เขาทุกข์มากๆ เลย เขาทุกข์สุดหัวใจของเขา เพราะเขากลัวคนไปเห็นความผิดพลาดของเขา สิ่งที่เขาได้มาเขาก็ได้มาด้วยความทุกข์ เวลาเขาตายไป เห็นไหม เรานี้ความลับมีในโลกไหม? เราเป็นคนทำ ใครไม่จดบัญชีไว้ หัวใจเราจดไหม?

นี่มันอยู่ในหัวใจของเรา ทำชั่วต้องได้ชั่ว แต่สิ่งที่เขาทำอย่างนั้นเพราะเขามีโอกาส เขาได้สร้างบุญกุศลของเขา มา แต่ขณะปัจจุบันนี้ กิเลสของเขา ไฟป่าของเขา เผาใจของเขา เขาถึงไม่มีโอกาสทำดีอย่างนั้นไง แต่ธรรมะนี่ให้เป็นปัจจุบันธรรมมันจะดับไฟอันนี้ ถ้าดับไฟอันนี้ เห็นไหม มันอยู่ที่อะไร อยู่ที่สติ อยู่ที่ว่าภาวนา นี่การรักตนไง

การรักคนต้องหาบุญกุศลให้คน หาบุญกุศล เรื่องของโลกก็เรื่องของโลก มันเป็นเรื่องของกรรม เรื่องของกรรมนะ ปฏิเสธการเกิดไม่ได้ ในเมื่อมีพลังงานอยู่ คูติแก๊สอยู่ในใต้ดิน มันยังขับออกมา มันยังผุดออกมาจากแผ่นดิน เห็นไหม สิ่งที่ไม่มีชีวิตมันต้องแสดงตัวมันเลย

แล้วพลังงานของจิต ชาตฺฐรึนี้ จิตนี้ไม่เคยตาย มันต้องขับเคลื่อนไปตลอดเวลา ใครจะปฏิเสธขนาดไหนเป็นเรื่องของกิเลสปฏิเสธ แต่สักจะความจริงมันต้องเกิด เห็นไหม พระพุทธเจ้าสอน “ให้กลัวการเกิด” สิ่งที่เกิดขึ้นมา มันต้องเกิดเป็นเราแล้ว ถ้ามันมีการเกิด กรรมพาเกิด เราปฏิเสธสิ่งนี้ไม่ได้ แต่เกิดขึ้นมาแล้วได้มีอำนาจวาสนา ขณะที่อำนาจวาสนา เราจะต้องทำดี จะฝืนใจก็ต้องฝืน ต้องฝืนกิเลสนะ

เวลาเราว่าเราอยากชนะกิเลส การฝืนความสบาย การฝืนความเคยชินนี่คือตัดกิเลส แต่ถ้าการทำตามมัน เห็นไหม มันต้องการสิ่งใด หาสิ่งใดปรนเปรอมันนะ ทะเลนี้ถมไม่เต็มหรอก ยิ่งถมมันยิ่งกว้าง เพราะมันต้องการมากกว่านั้น

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราจะตัดคน เราจะมีศีลมีธรรมบังคับตน นี่เป็นคนประเสริฐ เห็นไหม ผู้ประเสริฐ เอาตนไว้ในอำนาจของตน เอาความคิดของเราไว้ในอำนาจของเรา แล้วจะถามหาความสุขที่ไหน ลองประสบดูสิ ความสุขที่แสวงหากันนี่นะเหนื่อยยาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “การครองเรือน ต้องวิดน้ำทะเลทั้งทะเลเลย เอาปลาตัวเดียว ปลาตัวเล็กๆ” นี่ความสุขของการครองเรือน

แต่ความสุขของศีลธรรมละ เห็นไหม สโมสรรสันนิบาตของพระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ นั่งอยู่โคนไม้ มีความสงบอยู่ในหัวใจ สุขมาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังเทศน์สอนอีกว่า “ไม่ทำความชั่วเลย ความชั่วสิ่งใดไม่ทำ ทำแต่คุณงามความดี ทำจิตใจให้ผ่องแผ้ว”

สิ่งนี้เป็นคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ คือว่าถ้าเราเอาใจของเราไว้ในหัวใจของเรา ความสุขจะเกิดที่นี้ไง ความสุขแท้ๆ คือความอึดใจ คือความพอใจ ความสุขไม่ใช่การแสวงหา การเที่ยวเล่นอย่างในโลกเขาคิดกันหรอก อย่างที่โลกเขาคิดกันมันเป็นธุรกิจ มันเป็นการประชาสัมพันธ์

แต่ความสุขจริงๆ อยู่ที่หัวใจของเรา แต่เพราะเรามีไฟป่า ไฟกิเลสมันเผาใจ มันถึงแสวงหา มันถึงต้องการ เราถึงทุกข์กันอยู่ที่นี่ไง ถ้าสมบัติจริงๆ อยู่ในถ้ำ ทองคำอยู่ในแผ่นดิน ความสุขจริงๆ

อยู่ในหัวใจของเรา สิ่งที่มีคุณค่ามีราคาที่สุดคือความรู้สึก คือใจของเรา เราตัวนี้มีความประเสริฐมาก มีคุณสมบัติมาก เราถึงต้องกลับมาที่นี้

ถ้าเราเชื่อศาสนาพุทธ ศาสนาพุทธสอนอย่างไร สอนให้ตนเอาตนไว้ในอำนาจของตน ขณะเข้าศึกษาขนาดไหน หมั่นแสนนะคุณด้วยล้าน ทุกข์ทั้งนั้น สร้างเวรสร้างกรรมทั้งนั้น เห็นไหม ถึงบอกว่าที่โยมพูดกันว่าสิ่งต่างๆ ที่ทำ ที่ว่ารักกันชอบกันนี้ เป็นกันจริงๆ หรือ? เจ็บแทนกันได้ไหม? เจ็บไข้ได้ป่วยแทนกันไม่ได้ ตายแทนกันไม่ได้ สรรพสิ่งต่างๆ แทนกันไม่ได้เลย แต่! แต่เราเกิดเป็นลูกเป็นแม่เป็นพ่อกัน เพราะเรามีกรรมร่วมกัน แล้วเกิดในสัมมาทิฏฐิ เห็นไหม อภิชาติบุตร บุตรเกิดมาแล้วพาให้ครอบครัวเจริญรุ่งเรือง บุตรที่ดี บุตรที่เกิดมาแล้วทำให้พ่อแม่ทุกข์ยาก

มันเป็นเรื่องของกรรมทั้งนั้นเลย แล้วมันเป็นความลึกลับ มันเป็นเรื่องอินไตย นี่เพราะการกระทำของเรา สรรพสิ่งที่เกิดมาในปัจจุบันนี้ ทำมาจากมือเราทั้งนั้น เราเป็นคนทำมา แล้วเรามาประสบมัน เราอยากปฏิเสธมัน เราต้องต่อสู้มัน ทุกข์ควรกำหนด กำหนดแล้วพิจารณา “กรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” สาวไปหาเหตุแล้วแก้ที่เหตุนั้น จบ..

ถ้าจบที่เหตุนั้น แล้วนี่ใครสอน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน แล้วธรรมอย่างไร เกิดขึ้นมาแล้ว แล้วเราเกิดมาท่ามกลางธรรมที่เจริญรุ่งเรือง เห็นไหม อย่างเช่นมาวัดอย่างนี้ นี่ใจเย็นๆ นะ เวลาไม่มีความสะดวกสบายหรือ

“วัดป่า” วัดป่าวัดที่จะขัดเกล้ากิเลสมันจะเป็นอย่างไร มันถึงต้องใจเย็นๆ จะเอาความสะดวกสบายเป็นเรื่องของกิเลส ถ้าเราจะเอาความสะดวกสบาย เห็นไหม พระก็เหลวไหลไปกับโลก แล้วโยมก็ไม่ไว้ใจเรื่องของพระ แล้วก็จะบอกให้ศาสนาเจริญ ศาสนาเจริญ แล้วเวลาเรากล้าปากหน่อย เราก็โอคโอย แล้วมันจะเจริญตรงไหน

ศาสนาเจริญ มันต้องเจริญอยู่ในชัยภูมิที่เหมาะสม เห็นไหม เวลาออกประพฤติปฏิบัติ ต้องการในที่สงบสงัด เพื่อให้จิตมันสงบขึ้นมา ฉะนั้น สิ่งต่างๆ อย่างนี้ ถ้ามันเป็นการขัดเกล้ากิเลส มาวัดแล้วอย่า! อย่าไปตีเตียน อย่าไปวิพากษ์วิจารณ์ ให้วิพากษ์วิจารณ์ความคิดเราดีกว่า ให้วิพากษ์วิจารณ์กิเลสเราดีกว่า สิ่งนั้นมันเป็นชัยภูมิที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน

รุกขมูล เห็นไหม ตั้งแต่เริ่มไม้ ตั้งแต่โคนต้นไม้ ที่สงบสงัด นี่เพราะเชื่อบุญกุศลสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงดำรงชีวิตแบบวัดป่าไป เพราะเชื่อบุญกุศลสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงประพฤติปฏิบัติตามใจ เราถึงว่าเราเคารพธรรมวินัย ต้องทำอย่างนี้ไง

แต่ในเมื่อมันสุดวิสัย สถานที่มันคับแคบ ฉะนั้นการเวียนเทียนครั้งนี้จะเป็นครั้งสุดท้ายสำหรับที่นี่ ถ้าเราไปอยู่ที่หนองกวางแล้ว เราก็จะพาทำอีก ถ้ามันเป็นไปได้ก็อาจจะระงับก็ได้ เพราะอย่างนี้เป็นบุญเล็กๆ แต่ก็พยายามทำกันอยู่ เพราะมาใหม่ๆ ทุกคนขอเรื่อง ต้องการทำ

ถ้าทำไป เห็นไหม ครูบาอาจารย์บอก “สิ่งนี้มันเป็นภาระ” คุณติ เด็กกับผู้ใหญ่ ความคิดก็ต่างกัน เวียนเทียนต่างๆ มันเป็นเรื่องของท่าน แต่เรื่องของการประพฤติปฏิบัติ เวียนเทียน เห็นไหม ขนาดง่ายๆ ยังทำกันไม่ได้เลย แล้วเวลาบังคับตน นั่งสมาธิ เวลาคิดปัญญา มรรคญาณเกิด การทำลายกิเลส อู้ฮู.. มันมหัศจรรย์ในหัวใจมหาศาลเลย แล้วทำไมไม่ทำกัน?

แล้วไปทำกันไปทำงานเล็กๆ กันอยู่ แล้วมันจะเจริญเป็นผู้ใหญ่ได้เมื่อไหร่? แต่ก็ต้องทำทำเพราะว่าเพราะเป็นการขอร้องกันมา เห็นไหม แล้วก็มาเป็นไอ้ความขอร้องกันมาเป็นการเข็นกันมา ถึงจะบอกว่าครั้งนี้ครั้งสุดท้าย แล้วถ้าจะเป็นไปก็ต้องไปหนองกวาง หนองกวางถ้ามีโอกาสก็อาจจะระงับไปก็ได้ เอาแต่ภาวนากันดีกว่า

เราเป็นชาวพุทธ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว เห็นไหม สิ่งต่างๆ ที่สุดแล้วจบเรื่องการภาวนา การภาวนาจะทำให้คนเป็นคนดี จะทำใจให้เราเป็นใจดี สิ่งนี้เกิดขึ้นกับเรา เกิดกับเรานะ แล้วเรคือใคร เรคือตัวใจ เรคือความรู้สึก แล้วเรารักเราไหม? รักเราเราต้องพัฒนาใจเรา อย่าให้มันหมกมุ่นอยู่กับอารมณ์ความรู้สึก ทุกข์ๆ ในหัวใจนี้ มันจะพ้นได้ด้วยการปฏิบัติเท่านั้น เอวัง